

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 5Shk/2/2022
Identifikačné číslo spisu: 1019200431
Dátum vydania rozhodnutia: 30. marca 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Anita Filová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:1019200431.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov (sťažovateľov): 1/ ARTRA, s.r.o., so sídlom Víťazná 44, 958 04 Partizánske, IČO: 31 594 689, 2/ ČECHOVO, s.r.o., so sídlom Námestie slobody 39, 083 01 Sabinov, IČO: 46 186 484, 3/ JANOLI, s.r.o., so sídlom 082 66 Uzovce 26, IČO: 36 515 507, 4/ JASTA Slovakia, s.r.o., so sídlom Orechová 5, Prešov, IČO: 36 491 799, 5/ Ing. Jaroslav Marinica, podnikajúci pod obchodným menom Ing. Jaroslav Marinica - MARINI, s miestom podnikania Malinová 20, 080 01 Prešov, IČO: 37 533 924, všetci žalobcovia (sťažovatelia) zastúpení advokátskou kanceláriou: URBAN GAŠPAREC BOŠANSKÝ, s.r.o., so sídlom Havlíčkova 16, 811 04 Bratislava, proti žalovanému: 1/ Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, so sídlom Drieňová 24, Bratislava, o žalobe proti inému zásahu, o kasačnej sťažnosti žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Sa/20/2019-541 z 30. marca 2022, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Sa/20/2019-541 z 30. marca 2022 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě l š i e k o n a n i e .

O d ō v o d n e n i e

Priebeh administratívneho konania a správneho súdneho konania

1. Žalovaný pod č. 184/2017/OKT vykonával prešetrovanie existencie dohôd obmedzujúcich súťaž a/alebo zosúladených postupov podľa § 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 4 písm. a/, c/ a f/ zákona č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZOHS 2001“) v súvislosti s verejnými obstarávaniami, resp. obchodnými verejnými súťažami realizovanými na Elektronickom trhovisku (spravovanom Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky) na trhu nábytku a zariadenia interiéru a na trhu odevov, textilných výrobkov, obuvi a príslušenstva. V súvislosti s týmto prešetrovaním ním bolo identifikované identické správanie určitých podnikateľov, ktoré vyvolávalo podozrenie na možnú koordináciu správania.

2. Žalovaný si preto listom zo 14. marca 2017 pod č. 184/2017/OKT-1347/2017 vyžiadal od Ministerstva vnútra Slovenskej republiky informácie o systémových udalostiach zákazky a informácie o systémových udalostiach elektronickej aukcie, a to najmä pokiaľ ide o IP adresy účastníkov na Elektronickom trhovisku pre v tomto liste špecifikované zákazky. Uvedené informácie poskytujú obraz o priebehu zadávania zákazky na Elektronickom trhovisku a o výstupoch zo zadávania ponúk na tomto trhovisku.

3. Na uvedený list odpovedalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky listom doručeným žalovanému 28. marca 2017 tak, že poskytlo žalovanému žiadané údaje na DVD nosiči (DVD 1).

4. Najneskôr 2. júna 2017 žalovaný stotožnil spolu šesť sťažiteľov (žalobcov v práve súdnej veci a jeden ďalší subjekt), ktorí mohli postupovať spôsobom napĺňajúcim ustanovenia § 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 4 písm. a/, c/ a f/ ZOHS 2001, a 6. júna 2017 proti nim pod č. konania 009/OKT/2017 listom č. 2891/6/2017/OKT-184/2017 začal správne konanie, tvrdiac, že možné protisúťažné konanie týchto subjektov spočívalo v koordinácii postupu pri obchodovaní podlimitných zákaziek realizovaných s využitím Elektronického trhoviska v súvislosti s dodaním nábytku a zariadenia interiéru, vrátane zdravotníckeho vybavenia, farmaceutického materiálu a predmetov osobnej starostlivosti, a v súvislosti s dodaním odevov, textilných výrobkov, obuvi, brašnánskych výrobkov a príslušenstva, vrátane služieb dopravného. Žalovaný posudzoval konanie uvedených subjektov za obdobie od roku 2014 do roku 2017. O začatí správneho konania sa žalobcovia dozvedeli postupne v období od 6. júna 2017 do 15. júna 2017.

5. Žalovaný listom č. 184/2017/OKT-3216/2017 z 21. júna 2017 opätovne požiadal Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky o poskytnutie informácií vo vzťahu k Elektronickému trhovisku pre ním špecifikované zákazky.

6. Na tento list odpovedalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky listom doručeným žalovanému 7. júla 2017 tak, že poskytlo žalovanému žiadané údaje na CD nosiči (CD 2).

7. Zástupca všetkých žalobcov splnomocnený nimi v administratívnom konaní pred žalovaným opakovane nahliadal do administratívneho spisu žalovaného, resp. si nechal z neho vyhotoviť úplné kópie. V rozsahu relevantnom pre práve posudzovanú vec tento zástupca do spisu nahliadol za žalobcu 3/ prvýkrát 12. júna 2017, za žalobcu 1/ prvýkrát získal celú kópiu spisu 19. júna 2017 a už za všetkých žalobcov (teda aj za ostávajúcich žalobcov 2/, 4/ a 5/) nahliadol do spisu 26. júla 2017. Za žalobcov 1/ a 3/ ich splnomocnený zástupca osobitne nahliadol aj do DVD1, a to 23. júna 2017, pričom žalovaný mu vyhotovil aj kópie dvoch záznamov aukcie z DVD1, pričom z nich bolo zrejmé, že obsahujú aj údaj o IP adrese. Rovnako žalovaný poskytol 19. júla 2017 sken dokumentu č. 42 spisu (CD2) splnomocnenému zástupcovi už všetkých žalobcov.

8. Dňa 4. marca 2019 žalovaný požiadal postupne spoločnosti Slovak Telekom, a.s., SWAN, a.s., ANTIK Telecom, s.r.o., UPC BROADBAND SLOVAKIA, s.r.o., v podstate o to, aby boli IP adresy získané z DVD1 a z CD2 stotožnené s fyzickými alebo právnickými osobami, ktorým boli pridelené. Z doručených odpovedí vyplýva, že konkrétne osoby stotožnila s IP adresami len spoločnosť Slovak Telekom, a.s. Ostatné spoločnosti uviedli, že takéto údaje neuchovávajú, resp. už nemajú k dispozícii.

9. Žalobcovia následne dňa 28. marca 2019 podali žalobu proti inému zásahu žalovaného, ktorý mal spočívať v tom, že žalovaný protiprávne uchováva DVD1 a CD2, ktoré obsahujú IP adresy žalobcov (zásah 1), ktoré sú chránené ako telekomunikačné tajomstvo. Ďalej namietali, že žalovaný najneskôr 4. marca 2019 údaje z predmetných nosičov získal a na ich základe adresoval žiadosti telekomunikačným spoločnostiam (zásah 2). [poznámka: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky používa v tomto uznesení označenia „zásah 1“ a „zásah 2“. Nijako týmito označeniami predbežne nenaznačuje svoj postup k posudzovaným otázkam, iba pre prehľadnosť rozdeľuje zásahy tak, ako sú opísané, vnímané a identifikované žalobcami.]

10. Žalobcovia tvrdili, že žalovaný nie je oprávnený oboznamovať sa s telekomunikačným tajomstvom, ani nie je oprávnený predmet telekomunikačného tajomstva ďalej šíriť uvedeným spoločnostiam.

11. Žalobcovia zároveň argumentovali, že zásah 2 predstavuje nový, samostatný zásah odlišný od zásahu 1, pričom vo vzťahu k tomuto zásahu je zachovaná dvojmesačná lehota so subjektívne určeným počiatkom (subjektívna lehota) podľa § 256 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“). Argumentovali však tiež, že lehota je zachovaná, aj keby sa počítala od momentu ich vedomosti o zásahu 1, pretože ide o trvajúcí zásah, a v takom prípade lehota (ani subjektívna, ani objektívna), nemôže uplynúť skôr, ako pominie trvajúcí zásah.

12. Napadnutým uznesením krajský súd žalobu odmietol ako oneskorenú. Krajský súd vyhodnotil, že zásah 2 nie je možné považovať za samostatný zásah, ale len za následok zásahu 1, pričom v tomto smere poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Sžz/10/2014 a sp.zn. 4Sžnz/7/2015. Zásah 1 považoval za jednorazový zásah s trvajúcimi dôsledkami; žalobcovia sa o ňom dozvedeli v roku 2017 alebo najneskôr v roku 2018, vtedy im začala plynúť subjektívna dvojmesačná lehota podľa § 256 SSP, no žalobu podali až 27. marca 2019.

13. Krajský súd v tejto súvislosti uviedol, že je celkom logické, že subjektívna lehota na podanie žaloby proti inému zásahu plynie od prvej vedomosti dotknutého subjektu o ňom, aj ak zásah trvá po uplynutí tejto lehoty. Takto dotknutý subjekt má záujem brániť sa proti inému zásahu, o ktorom je presvedčený, že je nezákonný; ak tak neurobí v lehote ustanovenej zákonom, dá sa predpokladať, že takýto iný zásah nepovažuje za nezákonný, resp. nepovažuje za potrebné sa proti nemu brániť.

II. Argumentácia účastníkov konania

14. Žalobcovia podali proti napadnutému uzneseniu kasačnú sťažnosť. Uplatňujú v nej dôvody podľa § 440 ods. 1 písm. f/ a g/ SSP.

15. Sťažovatelia v podanej kasačnej sťažnosti uviedli vo vzťahu k dodržaniu lehoty v podstate tú istú argumentáciu, akú už použili v podanej žalobe. Poukazovali v tomto smere na judikatúru českého Ústavného súdu vo veci sp.zn. II. ÚS 635/18. Rovnako odkázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Sžnz/2/2015. Podľa týchto rozhodnutí pri trvajúcim zásahu objektívna (z povahy veci i subjektívna) lehota nezačne plynúť skôr, ako zásah skončí.

16. Pokiaľ ide o použitie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžnz/7/2015 krajským súdom k otázke jednotnosti zásahu, alebo jeho rozdelenia na samostatné zásahy, sťažovatelia uviedli, že toto rozhodnutie nie je priliehavé. Skutkovo sa týka vykonávania inšpekcie, a nie disponovania s CD a DVD nosičmi, o aké ide v práve rozhodovanej veci.

17. Sťažovatelia zhrnuli, že zásah žalovaného v podobe držby DVD1 a CD2 stále trvá, a preto ani subjektívna lehota, ani objektívna lehota nemohli zatiaľ uplynúť.

18. Sťažovatelia tiež argumentovali, že už v podanej žalobe sa venovali otázke zachovania lehoty, no krajský súd na tieto ich argumenty nijako nereagoval.

19. Sťažovatelia požadujú zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie.

20. Žalovaný sa vyjadril v tom smere, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Žalovaný požadoval aj vykonanie pojednávania vo veci. V prvom rade pokračovanie konania o žalobe považuje za bezpredmetné, pretože už bolo vydané konečné administratívne rozhodnutie vo veci, a toto je predmetom prieskumu pred Krajským súdom v Bratislave pod sp.zn. 1S/189/2021. V tomto konaní budú posúdené aj námietky týkajúce sa prípustnosti disponovania žalovaným s DVD1 a CD2 a ich požitia ako dôkazu. Opačný záver by mal za následok, že vedľa seba budú na správnom súde paralelne prebiehať konania o tej istej otázke.

21. Ďalej namietal, že argumentácia žalobcov je rozporná, pretože ak by zásah 1 bol trvajúcim zásahom, nemohol by byť zásah 2 samostatným zásahom. Zásah 2 zároveň predstavuje postup žalovaného v správnom konaní, a tento čiastkovo nemôže podliehať kontrole súdu v konaní o žalobe proti inému zásahu.

22. Zásah 1 má jednorazový charakter s trvajúcimi dôsledkami. Podľa argumentácie žalovaného slovenský právny poriadok trvajúce zásahy nepozná. Lehota na podanie žaloby by sa mala preto počítať od momentu, keď boli údaje žalovanému poskytnuté, resp. od momentu, keď sa o tom sťažovatelia dozvedeli.

23. Vec bola predložená Najvyššiemu správne súdu Slovenskej republiky dňa 12. júla 2022.

III. Argumentácia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky

24. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší správny súd“), po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenými osobami (§ 442 ods. 1 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná (§ 439 SSP), a má predpísané náležitosti (§ 57 SSP a § 445 SSP), preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná. Najvyšší správny súd posudzoval obsahovo nosné kasačné body ako mieriace k nesprávnemu právnomu posúdeniu otázok uvedených v nasledujúcom bode [písm. g/ § 440 ods. 1 SSP], a nie k porušeniu pravidiel spravodlivého procesu.

25. Sťažovatelia alternatívne (eventuálne), a nie mäťuco či rozporne, ako to tvrdí žalovaný, argumentujú, že mali zachovanú lehotu aspoň vo vzťahu k zásahu 2, ktorý je oddeliteľný od zásahu 1 (je samostatným zásahom). Následne argumentujú, že predsa len mali zachovanú lehotu aj vo vzťahu k zásahu 1, pretože ide o trvajúci zásah, pri ktorom lehoty neuplynú skôr, ako tento pominie. V tejto postupnosti vec analyzuje Najvyšší správny súd.

26. Sťažovatelia argumentujú, že nimi identifikovaný zásah 2 predstavuje oproti nimi identifikovanému zásahu 1 nový (a preto samostatný zásah). Kým zásah 1 má spočívať v držbe citlivých údajov na DVD1 a CD2 žalovaným, v prípade zásahu 2 má ísť v podstate o využitie týchto citlivých údajov žalovaným na vyžiadanie údajov od telekomunikačných spoločností a ich prístupenie týmto spoločnostiam.

27. Na úvod Najvyšší správny súd poukazuje, rovnako ako krajský súd, na ten fakt, že otázka deliteľnosti zásahu na časti bola už opakovane riešená v judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Je však potrebné súčasne uviesť, že krajským súdom citované rozhodnutia nie sú skutkovo a právne identické s okolnosťami súdnej veci a navyiac, všetky boli posudzované podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Taktiež všetky krajským súdom zmienené rozhodnutia vychádzali zo skutočnosti, že navrhovateľ (OSP označoval účastníkov konania pojmami „navrhovateľ“ a odporca“) videl nezákonný zásah v tom, že orgán verejnej správy vykonal inšpekciu bezdôvodne s tým, že sa domáhal toho, aby odporca nenakladal s údajmi, ktoré od neho získal v deň inšpekcie. V práve súdnej veci je však špecifikum to, že primárne sa sťažovatelia domáhali ochrany pred zásahom 2, ktorý mal spočívať v tom, že žalovaný najneskôr 4. marca 2019 údaje z nosičov získal a na ich základe adresoval žiadosti telekomunikačným spoločnostiam. V tomto smere argumentovali tým, že ide o samostatný zásah odlišný od zásahu 1, vo vzťahu ku ktorému je zachovaná dvojmesačná lehota podľa § 256 SSP.

28. Vychádzajúc z uvedeného Najvyšší správny súd uzatvára, že variabilita zásahov orgánov verejnej správy vyvoláva potrebu vždy zohľadňovať špecifiká konkrétneho prípadu.

29. V danom prípade je nosným faktom to, že žalovaný nielen v marci 2017 a v júli 2017 získal IP adresy, ale najmä to, že takto získané IP adresy z DVD1 a z CD2 využil na stotožnenie s konkrétnymi fyzickými a právnickými osobami v marci 2019 prostredníctvom spoločností Slovak Telekom, a.s., SWAN, a.s., ANTIK Telecom, s.r.o. a UPC BROADBAND SLOVAKIA, s.r.o. (v podstate len

prostredníctvom spoločnosti Slovak Telekom, a.s., nakoľko zostávajúce spoločnosti žalovanému uviedli, že takéto údaje neuchovávajú, bod 8 tohto uznesenia). Teda najskôr došlo k získaniu IP adries, ktorá samotná skutočnosť nemusela sťažovateľom prekážať a preto ani proti nej pôvodne nebrogili podaním žaloby proti inému zásahu. A až následne, po stotožnení týchto IP adries, proti takémuto postupu brogili podaním predmetnej žaloby proti inému zásahu.

30. Preto, ak sa aj v práve posudzovanej veci uzná, že samotné získanie citlivých údajov žalovaným predstavuje zásah orgánu verejnej správy, (ktorá skutočnosť nebola pre krajský súd sporná), a ich následné využívanie (akékoľvek, aj spôsobom opísaných v bode 8 tohto uznesenia) už nepredstavuje ďalšie samostatné zásahy, pretože takéto využívanie by nebolo možné bez tohto prvotného získania citlivých údajov žalovaným, tak ani samotný záver o neseparabilite časovo prvého faktického úkonu vytvárajúceho počiatok iného zásahu orgánu verejnej správy nemôže sťažovateľov z časového hľadiska zbavovať prístupu k správneému súdu.

31. V tejto súvislosti je potrebné si uvedomiť, že ak by lehota na podanie žaloby proti novým prejavom trvajúceho zásahu, ak táto žaloba spočíva na námietkach proti takým prejavom, ktoré v pôvodnej subjektívnej (objektívnej) lehote ani nemohli byť uplatnené, tak ako v danom prípade, uplynula skôr, ako by takýto nový prejav vôbec nastal, išlo by nie o neproporcionálne obmedzenie prístupu k správneému súdu, ale priamo o absurdné obmedzenie prístupu k súdu. Žalobca by tak totiž v lehote dvoch mesiacov od prvotného faktického úkonu začínajúceho trvajúci iný zásah orgánu verejnej správy, v záujme zachovania lehoty, musel do žaloby sformulovať námietku proti stavu, ktorý ešte nenastal, čo nie je objektívne či fakticky ani možné.

32. Rozhodujúcou otázkou pre včasnosť žaloby preto je, akým spôsobom plynie lehota ustanovená v § 256 SSP, pričom v tejto súvislosti musí Najvyšší správny súd vyhodnotiť, či charakter námietky vznesenej proti inému zásahu má vplyv na plynutie tejto lehoty, a to s cieľom zabezpečenia spravodlivej rovnováhy medzi požiadavkou na prístup k súdu a zachovávaním právnej istoty.

33. Vychádzajúc z nedeliteľnosti zásahov 1 a 2, ako boli popísané sťažovateľmi konštatujúc ich jednotu, Najvyšší správny súd musel odpovedať na otázku, či charakter zásahu z hľadiska jeho trvania v čase (či trval po uplynutí lehoty na jej podanie, alebo nie) má vplyv na beh lehoty na podanie žaloby na ochranu proti nemu podľa § 256 SSP (Žaloba musí byť podaná v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa osoba dotknutá iným zásahom orgánu verejnej správy o ňom dozvedela, najneskôr do dvoch rokov odo dňa vykonania iného zásahu orgánom verejnej správy.). V takom prípade by žaloba bola skutočne oneskorená.

34. Uvedená otázka už bola Najvyšším správnym súdom vyriešená v jeho uznesení z 30. septembra 2021 sp.zn. 10Sžk/23/2020, č. 4/2022 ZNSS. Uvedené uznesenie bolo schválené na publikovanie v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a ako také predstavuje doklad o zjednotení rozhodovacej praxe na úrovni Najvyššieho správneho súdu (rozsudok z 29. novembra 2021 sp.zn. 5Sžrk/7/2019, bod 36), čo vylučuje argumentačné použitie inej skoršej judikatúry, ktorá odporuje jeho záverom.

35. V tomto uznesení bol zaujatý názor, že na plynutie dvojmesačnej lehoty na podanie žaloby proti inému zásahu podľa § 256 SSP nemá vplyv, či napádaný iný zásah trval počas tejto lehoty alebo prípadne aj po jej uplynutí. Inými slovami, na otázku uvedenú vyššie bolo odpovedané negatívne. Najvyšší správny súd odkazuje na odôvodnenie uznesenia sp.zn. 10Sžk/23/2020, č. 4/2022 ZNSS, pričom v podstate veci je založené na týchto dôvodoch:

Napriek [...] rozdielom v úprave oboch podtypov žalôb [podľa § 252 SSP] je v § 256 SSP jednotne upravená lehota na podanie žaloby. Prítom zákon na iných miestach (§ 258, 260, 262, 263 SSP) dôsledne odlišuje úpravu pre žalobu podľa § 252 ods. 1 a pre žalobu podľa § 252 ods. 2 SSP. V ustanovení § 256 SSP je však pre oba podtypy upravená jednotná subjektívna lehota, ktorá plynie od okamihu, kedy sa osoba dotknutá iným zásahom o tomto zásahu dozvedela. (bod 10)

Z ustanovenia § 256 SSP však nevyplýva [...], že by v prípade trvajúceho zásahu (§ 252 ods. 1 SSP) mal začiatok subjektívnej dvojmesačnej lehoty „klzáť“ počas celého trvania iného zásahu. Takisto z uvedeného ustanovenia nijako nevyplýva, že by bolo možné na jednu (subjektívnu) alebo druhú (objektívnu) lehotu neprihliadať, prípadne, že by stačilo, aby žaloba bola podaná počas trvania zásahu. Taký výklad totiž ignoruje jasné znenie § 256 SSP, podľa ktorého sa subjektívna dvojmesačná lehota aplikuje na každú žalobu proti inému zásahu a plynie vždy od okamihu, keď sa o ňom dotknutá osoba dozvedela. (bod 10)

Žaloba proti trvajúcemu alebo opakovaním hroziacemu zásahu má preventívny charakter. Preto je celkom logické, že lehota na jej podanie je naviazaná na prvú vedomosť dotknutej osoby o tomto zásahu. Vychádza sa totiž z logického predpokladu, že len čo je niekto dotknutý určitým zásahom, ktorý považuje za nezákonný, snaží sa ihneď o jeho skončenie a bráni sa proti nemu dostupnými prostriedkami. Čo najskôrším bránením je možné jednak naplniť účel žaloby podľa § 252 ods. 1 SSP, teda čo najskôr zabrániť v ďalšom pokračovaní alebo opakovaní zásahu, jednak zabrániť, aby v dôsledku plynutia času sa zhoršila možnosť zistiť riadne skutkový stav rozhodný pre začatie iného zásahu a presne posúdiť následky, aké tento zásah u dotknutej osoby vyvolával. Čím viac času by uplynulo od začatia iného zásahu, tým je takéto zisťovanie a posudzovanie ťažšie a nepresnejšie. (bod 11)

Naopak, ak iný zásah pretrváva dlhšie ako dva mesiace potom, čo sa o ňom dotknutá osoba dozvedela, no napriek tomu proti nemu nie je podaná žaloba, možno celkom pochopiteľne vychádzať z toho, že sama dotknutá osoba nepovažuje zásah za nezákonný, resp. nemá záujem sa proti jeho účinkom a následkom brániť. V tomto zmysle je zákonom ustanovená subjektívna lehota, ktorá je naviazaná na vedomosť dotknutej osoby o inom zásahu, len jedným z normatívnych vyjadrení zásady, že každý si musí sám dbať na svoje práva. (bod 11)

36. Vo vzťahu k citovanému rozhodnutiu (bod 35 tohto uznesenia) Najvyšší správny súd len dodáva, že toto neriešilo obdobnú situáciu v porovnaní so súdenou vecou, konkrétne v rámci trvania zásahu nedošlo k zmene jeho kvality respektíve k zmene jeho prejavov.

37. Vchádzajúc z administratívneho spisu a súčasne aplikujúc závery uvedené v bode 35 tohto uznesenia Najvyšší správny súd poukazuje na to, že sťažovatelia sa prvýkrát dozvedeli o zásahu 1 v podobe existencie DVD1 a CD2 a ich založenia v administratívnom spise postupne v období od 12. júna 2017 do 26. júla 2017. Preto subjektívna lehota na podanie zásahovej žaloby v tejto časti skutočne uplynula ešte v roku 2017, ako to tvrdí krajský súd, a žaloba bola sťažovateľmi podaná oneskorene. V tejto súvislosti je potrebné vychádzať z argumentov prezentovaných v bode 11 citovaného uznesenia sp.zn. 10Sžk/23/2020, č. 4/2022 ZNSS (argument bdelosti a skorého vyjadrenia nespokojnosti so zásahom). Vo vzťahu ku konštatovanému Najvyšší správny súd len dodáva, že nakoľko krajský súd žalobu odmietol ako celok a až následne si kasačný súd vymedzil na účely svojho rozhodovania „zásah 1“ a „zásah 2“ nemohol v tejto časti kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť.

38. Vo vzťahu k zásahu 2, najmä vzhľadom na osobitosť súdnej veci je potrebné, aby Najvyšší správny súd ešte doplnil argumentáciu citovaného rozhodnutia sp.zn. 10Sžk/23/2020, č. 4/2022 ZNSS.

39. V súvislosti s posúdením včasnosti žaloby vo vzťahu k zásahu 2, ktorý nepredstavuje samostatný zásah, ale nový prejav už trvajúceho iného zásahu, ako bolo uvedené vyššie, Najvyšší správny súd prihliadol na zásadnú skutočnosť a to, že takýto zásah vzhľadom na jeho povahu (zmena prejavu zásahu) nemôže uniknúť súdnej kontrole len z dôvodu, že by lehota na podanie žaloby uplynula dávno predtým, než tento samotný prejav nastal. V takom prípade by sťažovatelia nemali žiadnu možnosť brojiť proti zásahu 2, ktorý záver je vzhľadom na ústavnú funkciu správneho súdnictva neakceptovateľný. Preto podľa názoru Najvyššieho správneho súdu musí mať dotknutý subjekt vždy možnosť sa v rámci proporcionálnych medzí brániť proti ním tvrdenému protiprávnemu stavu.

40. Je potrebné preto prijať záver, že charakter zásahu z hľadiska jeho trvania v čase podania žaloby síce nemá vplyv na beh lehoty na podanie takejto žaloby, avšak samotný charakter námietok proti

trvajúcemu inému zásahu vplyv na beh lehoty mať môže. Preto pokiaľ námietky proti trvajúcemu zásahu nebolo možné z povahy veci a s prihliadnutím na meniaci sa charakter iného zásahu v čase uplatniť v subjektívnej či objektívnej lehote od momentu, keď nastal prvotný faktický úkon začínajúci trvajúci iný zásah orgánu verejnej správy, žaloba obsahujúca takéto námietky bude včas podaná, ak vyhoví subjektívnej i objektívnej lehote počítanej od nového prejavu trvajúcего iného zásahu (vedomosti o ňom na strane žalobcu, resp. momentu, keď nastal).

41. Uvedené osobitne platí i v prípade, ak by zásah nadobudol nezákonný charakter až v dôsledku plynutia času, alebo by nezákonnosť nastala samotným časovým trvaním zásahu.

42. Prezentované závery môžu vyvolať potrebu podať i viaceré žaloby proti tomu istému trvajúcemu zásahu. V takom prípade má správny súd všetky uvedené žaloby spojiť k najstaršej z nich (vzťahujúcej sa na najskoršie zažalovaný prejav trvajúcего iného zásahu) a prípadne zohľadniť jeho premeny v čase. Na tomto mieste Najvyšší správny súd kladie dôraz na tú skutočnosť, že žalobu proti inému zásahu je potrebné na správnom súde prejednávať prednostne, a to vzhľadom na spravidla naliehavú potrebu poskytnúť právnu ochranu proti atypickým formám činnosti orgánov verejnej správy, ako aj preto, že prílišným vyčkávaním na strane správneho súdu s rozhodovaním o žalobe proti inému zásahu už jej prípadný i pozitívny účinok môže oslabovať, osobitne v situácii, keď iný zásah súvisí s určitým administratívnym konaním a toto už bolo zavŕšené vydaním rozhodnutia.

43. Vzhľadom na vyššie uvedené preto Najvyšší správny súd uzatvára, že žaloba proti zásahu 2 ako prejavu zásahu 1 bola, pokiaľ ide o námietky na tento prejav zásahu 1 sa vzťahujúce, podaná včas a krajský súd ju má riadne prejednať.

44. Najvyšší správny súd považuje za potrebné upriamiť pozornosť krajského súdu, že v rámci ďalšieho konania je potrebné vysporiadať sa aj so skutočnosťou, že zásah 2 nastal už v rámci prebiehajúceho administratívneho konania. V tejto súvislosti je namieste uviesť, že ak na jednej strane predstavuje činnosť orgánu verejnej správy len procesný postup, no na druhej strane je tento postup spôsobilý zasiahnuť do základných práv a slobôd subjektov práva, môže výnimočne aj takýto postup predstavovať iný zásah orgánu verejnej správy. Takáto výnimočnosť však musí byť preukázaná konkrétnymi skutočnosťami a naliehavosťou ochrany a následne aj náležite odôvodnená. Podobne uvažuje i české právne prostredie, kde je koncepcia iného zásahu v správnom súdnictve podobná koncepcii slovenského právneho poriadku (pozri KÜHN, Z. a spol. Správní soudní řád. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 701. ISBN 978-80-7598-479-1).

45. Výnimočnosť poskytnúť ochranu prostredníctvom žaloby proti inému zásahu súčasne popri prebiehajúcemu administratívnomu konaniu zavŕšenému vydaním právoplatného rozhodnutia môže byť daná napríklad v situáciách, ak by požadovanú právnu ochranu správna žaloba proti rozhodnutiu celkom zjavne nemohla poskytnúť (ak by napríklad žalobca požadoval uloženie povinnosti žalovanému orgánu verejnej správy zlikvidovať konkrétne údaje, nakoľko pri vyhovení správnej žalobe by bolo možné dosiahnuť iba zrušenie alebo zmenu napadnutého rozhodnutia).

46. V nadväznosti na tieto úvahy poukazuje Najvyšší správny súd na konanie pred Európsky súdom pre ľudské práva o sťažnosti č. 19162/19 vo veci UAB Kesko Senukai Lithuania v. Litva, komunikované dotknutej vláde už v roku 2020. Najvyšší správny súd počas vypracúvania písomného vyhotovenia tohto uznesenia zistil, že v tejto veci už bolo rozhodnuté rozsudkom zo 4. apríla 2023. V tomto smere je potrebné poukázať najmä na body 97, 102, 115, 116, 120 a 125 tohto rozsudku, v ktorých sú prezentované z pohľadu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd relevantné úvahy odôvodňujúce záver, že i procesný postup sám o sebe môže predstavovať zásah do práv subjektov a môže volať po pripustení súdnej ochrany; opak môže viesť k porušeniu uvedeného Dohovoru, čo nastalo i v citovanej litovskej veci.

47. Po vrátení veci bude preto úlohou krajského súdu z týchto hľadísk preskúmať, či žalobou napadnutý iný zásah orgánu verejnej správy je takýmto zásahom alebo nie.

48. Najvyšší správny súd upriamuje pozornosť konajúceho krajského súdu i na tú skutočnosť, že pred ním prebieha konanie o žalobe proti inému zásahu, ktorú podal ďalší z účastníkov predmetného správno-súťažného konania, spoločnosť PMB Slovakia, s.r.o. Závery tohto uznesenia je preto možné premietnuť i do rozhodovania o tejto žalobe, konanie o ktorej obživo na základe uznesenia Najvyššieho správneho súdu sp.zn. 4Shk/4/2022 z 26. januára 2023.

49. Záverom sa Najvyšší správny súd stručne vyjadrí k ostatným sťažnostným námietkam. V prvom rade uvádza, že napadnuté uznesenie nepovažuje za nepreskúmateľné, pretože krajský súd jednoznačne zaujal stanovisko k právnym otázkam, ktoré bolo potrebné vyriešiť, a toto stanovisko podložil aj judikatúrou, aj keď nie príliehavou. Navyiac stručnosť rozhodnutia krajského súdu ešte neznamená, že nie je dostatočne odôvodnené.

50. Pokiaľ ide o „bezpredmetnosť“ žaloby v tomto štádiu konania, keď už bolo vydané konečné administratívne rozhodnutie a toto je aktuálne preskúmané v správnom súdnictve, Najvyšší správny súd v stručnosti uvádza, že táto argumentácia žalovaného, uvedená len v jeho vyjadrení ku kasačnej sťažnosti, práve z tohto dôvodu nemôže viesť k žiadnym záverom vo vzťahu k dôvodnosti kasačnej sťažnosti, pričom týmto smerom neuvažoval ani krajský súd v napadnutom uznesení. Ide o otázku, ktorá v napadnutom uznesení teda nebola rozhodujúca. Navyiac žalobca môže na rôzne premeny iného zásahu v čase reagovať modifikáciami svojej žaloby, ako aj modifikáciou žalobného typu a petitu (uznesenie zo 14. decembra 2021 sp.zn. 4Sžk/28/2021, č. 20/2022 ZNSS, body 21 a 23).

51. Vychádzajúc z vyššie uvedeného Najvyšší správny súd postupom podľa § 462 ods. 1 SSP napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom je podľa § 469 SSP viazaný právnym názorom kasačného súdu. Krajský súd bude v ďalšom konaní postupovať v zmysle bodov 37 až 50 tohto rozhodnutia.

52. O trovách kasačného konania rozhodne krajský súd (§ 467 ods. 3 SSP).

53. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.